

J O R D I A U S À S

Conseller de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya

2009

Catalunya podrà convocar referèndums

Presentació de l'Avantprojecte
de llei de consultes populars
per via de referèndum

32

COL·LECCIÓ DISCURSOS I CONFERÈNCIES

Generalitat de Catalunya

Catalunya podrà convocar referèndums

Presentació de l'Avantprojecte
de llei de consultes populars
per via de referèndum

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP:

Ausàs, Jordi

Catalunya podrà convocar referèndums. – (Col·lecció discursos i conferències ; 32)

Inclou: Projecte de llei de consultes populars per via de referèndum de Catalunya

I. Catalunya. Generalitat II. Títol III. Col·lecció: Col·lecció discursos i conferències (2006) ; 32

1. Referèndum – Catalunya
342.573(467.1)

© Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Direcció General de Difusió Corporativa

1a edició: octubre 2009
ISBN: 978-84-393-8124-2

Dipòsit legal:

Disseny gràfic: Francesc Guitart – EIX

Impressió:

Índex

Catalunya podrà convocar referèndums

ÒMNIVUM CULTURAL DE BARCELONA,
DIMARTS, 19 DE MAIG DE 2009

Projecte de llei de consultes populars per via de referèndum de Catalunya

7

25

Catalunya podrà convocar referèndums

ÒMNIUM CULTURAL DE BARCELONA,

DIMARTS, 19 DE MAIG DE 2009

Conferència realitzada a la seu d'Òmnium Cultural de Barcelona, el 19 de maig de 2009, amb motiu de l'aprovació del Projecte de Llei de consultes populars per via de referèndum.

El Govern de la Generalitat té com a objectiu aprofundir en el desenvolupament de les previsions estatutàries i també fomentar la participació i incrementar la qualitat democràtica impulsant mecanismes de participació ciutadana, per tal de fer més propera l'Administració i assegurar la participació de la ciutadania en la presa de decisions que afecten els seus interessos.

És una evidència, davant de la desafecció política, que cal aprofundir en els processos de democratització. Avui, la gent no es conforma que la seva intervenció en el maneig dels assumptes públics quedi reduïda a elegir governants de tant en tant i reclama cada vegada més participació. Aquesta evolució ha de produir una transformació del sistema representatiu, el qual ha de ser també participatiu. I, naturalment, això també ha de tenir certes conseqüències ètiques per als ciutadans, en el

sentit que més poder comporta una major responsabilitat.

El fet que tot el sistema de drets polítics giri entorn del principi de la sobirania popular exigeix, entre altres coses, que s'asseguri el dret de tota persona a la participació política. És, doncs, el dret a participar en els assumptes públics un pressupòsit ineludible en la perspectiva republicana d'entendre el govern.

Per primera vegada, l'Estatut reconeix tot un seguit de drets i principis rectors que han d'inspirar l'acció dels poders públics de Catalunya. Un dels drets que reconeix, de manera àmplia, és el dret de participació (art. 29). La Constitució ja disposa que la ciutadania té dret a participar en els afers públics de manera directa, però a Catalunya, a través de l'Estatut, aquest dret s'ha desplegat amb més intensitat i més concreció, i es reconeix a la ciutadania de Catalunya el dret a promoure la convocatòria de consultes populars per part de la Generalitat i els ajuntaments, en matèria de les seves competències.

Diferents modalitats de consultes populars

Quan parlem de consultes populars hem de distingir dues categories diferents. Per una banda, el que són instruments de participació ciutadana dirigits a

conèixer la posició o opinions de la ciutadania en relació amb qualsevol aspecte de la vida pública i que es materialitzen a través de múltiples i diverses modalitats (enquestes, fòrums de debat i participació, audiències públiques, etc.). I, per l'altra, els referèndums, que són una modalitat de consulta popular on es crida a participar tot el cens electoral i en la qual es garanteixen els requisits formals i legals per tal de validar la consulta i el resultat.

El referèndum forma part del dret fonamental de participació directa en els assumptes públics i és una forma d'aprofundiment en l'exercici de la democràcia que, d'altra banda, gaudeix d'un ampli suport en el dret comparat: Itàlia, Suïssa i els Estats Units, entre altres, tenen un marc normalitzat com a espai de participació ciutadana per via de referèndum, i són in comptables els referèndums que s'hi van celebrar durant la dècada dels noranta.

A Suïssa, el concepte de democràcia s'inclina cap a la democràcia directa, de manera que s'apela sovint a les consultes populars en relació amb les qüestions més diverses. Això es dona tant a escala federal com cantonal. Aquest costum d'apel·lar al poble, així com les atribucions d'aquest, tenen un impacte particular en la Constitució federal, ja que sovint experimenta modificacions, arran justament de les institucions de la democràcia directa.

En aquest sentit, cal constatar que, contràriament al que succeeix en sistemes de democràcia representativa, com seria el cas espanyol, a Suïssa no hi ha pas desconfiança a apel·lar a la voluntat del poble a través de les consultes populars. Els referèndums formen part de l'exercici dels poders i el seu règim jurídic s'estableix en cada nivell administratiu d'acord amb les seves necessitats.

Un aspecte rellevant del cas suís és que les constitucions cantonals acostumen a preveure la iniciativa legislativa popular i la vinculen a una consulta popular posterior, la qual assegura la participació directa del poble en la decisió, i impedeix que el Parlament sigui l'únic actor rellevant a partir de la presentació de la iniciativa popular, tal com succeeix en el cas català o espanyol. Es tracta del que l'acadèmia anomena *iniciativa legislativa popular* en sentit fort. És a dir, la iniciativa transformada en text articulat pel Parlament cantonal s'ha de referendar.

Posats a fer política comparada, fins i tot, la constitució de Zuric preveu la possibilitat que un sol individu presenti una iniciativa. En aquest cas, perquè es produeixi la consulta popular, caldrà que la iniciativa individual rebi el suport de 60 membres del consell cantonal. El referèndum també ha tingut força transcendència en la vida política dels Estats Units. Es tracta d'un mètode fortament arre-

lat en molts dels seus estats, que ha tingut una notable aplicació pràctica alhora que ha contribuït a obrir nous canals per a la participació popular.

En síntesi, cal assenyalar que de l'experiència pràctica es dedueix que habitualment el referèndum és posterior a l'aprovació de les normes que se sotmeten a consulta i el seu resultat generalment és vinculant. Així, doncs, una característica principal del referèndum nord-americà és que fa referència al dret vigent i en la majoria dels casos és vinculant, entenent que el poble és convocat no a opinar, sinó a decidir.

A l'Estat espanyol, fins ara, el referèndum només es preveu en tres supòsits molt concrets, i que s'han esdevingut molt poc freqüentment: el referèndum consultiu per a les decisions polítiques d'especial transcendència (art. 92 de la Constitució), com va ser el cas del referèndum de l'OTAN o de la Carta magna europea; el referèndum constitucional per ratificar les reformes constitucionals (art. 167 i 168); i el referèndum per ratificar els estatuts d'autonomia (art. 151).

En la legislació espanyola actual els referèndums també es preveuen en l'àmbit municipal, on a instància dels ciutadans un municipi pot endegar el procediment per celebrar un referèndum que, sempre en última instància, haurà d'autoritzar l'Estat.

La proposta a partir del marc competencial

Amb l'aprovació del nou Estatut, a Catalunya s'ha obert una nova possibilitat dins del marc legal català. L'article 122 de l'Estatut estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de les seves competències, d'enquestes, audiències públiques, fòrums de participació i qualsevol altre instrument de consulta popular, excepte el que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució, és a dir, sense perjudici que l'autorització per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum és competència exclusiva de l'Estat.

És d'acord amb aquest marc competencial que hem plantejat l'establiment del règim jurídic, el procediment, l'acompliment i la convocatòria de les consultes populars per via de referèndum en l'àmbit de la Generalitat i en l'àmbit municipal. L'autorització d'aquestes consultes populars, necessàriament, queda dins l'àmbit competencial de l'Estat en compliment del que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució. Igualment, les previsions d'aquesta llei de les consultes populars per via de referèndum a Catalunya respecten les previsions de la Llei orgànica 2/1980, que regula les

diferents modalitats de referèndum, i la Llei orgànica 5/1985, del règim electoral general. Això no obstant, el que preveu la Llei 2/1980 no és aplicable a les consultes populars en l'àmbit municipal, tal com estableix la seva disposició addicional.

Podem dir, en conseqüència, que la llei que hem aprovat és la llei més ambiciosa possible dins dels constreñiments legals vigents. Hem aprofitat l'espai de sobirania que hi ha entre el que diu l'Estatut i el que ens obliga a fer la Constitució. L'Estatut, per una banda, ens diu que podem organitzar i convocar referèndums, i la Constitució, per l'altra, ens diu que l'Estat ha d'autoritzar-los cada vegada. Per tant, a ningú se li pot escapar que una llei tan sensible políticament, malgrat ser pretensiosa, ha de mantenir el màxim rigor jurídic i legal. No podem perdre la força per errors de forma.

Davant d'aquest marc legal, és possible que l'Estat es negui a autoritzar un referèndum. Ho pot fer per dos motius: per una raó formal o jurídica, que en qualsevol cas es podria corregir i reprendre posteriorment el procés; o per una raó política. Si es dona aquesta circumstància, si l'Estat diu no una vegada i una altra a una proposta impecable ajustada al marc legal, a un neguit de la població de Catalunya, voldrà dir que hi ha un conflicte amb l'Estat. Perquè aquest ens impedirà exercir una mesura radicalment democràtica.

Quin és, doncs, el contingut de la llei de consultes populars per via de referèndum? La llei defineix dos àmbits d'aplicació de les consultes populars per via de referèndum: d'una banda, les consultes populars que es promoguin dins l'àmbit territorial de Catalunya i, de l'altra, les que es promoguin en l'àmbit municipal.

Consultes en l'àmbit de la Generalitat

Pel que fa a l'àmbit de la Generalitat, s'ha definit que l'objecte de les consultes populars per via de referèndum són aquelles qüestions polítiques de transcendència especial per a la ciutadania en l'àmbit de les competències de la Generalitat i es preveu que el seu efecte sigui consultiu. Malgrat això, és totalment cert que no es pot negar la importantíssima força política que té la resposta massiva de la ciutadania quan se li pregunta sobre una qüestió determinada, encara que aquesta no sigui vinculant. En els supòsits en què l'objecte de la consulta suposi l'adopció de mesures per part del Govern de la Generalitat, el president de la Generalitat haurà de comparèixer davant el Ple del Parlament i pronunciar-se sobre les mesures adoptades.

A més, tot i que l'Estatut reconeix als ciutadans el dret de promoure una consulta popular, s'ha volgut ampliar aquesta previsió i establir la possibilitat que siguin les institucions públiques les que puguin

promoure una consulta popular per via de referèndum. Així, el Govern, el Parlament, els municipis de Catalunya i la ciutadania estaran legitimats per proposar la convocatòria d'una consulta popular. Totes aquestes quatre vies acaben al Parlament, que l'ha d'aprovar amb majoria absoluta.

Per la seva banda, el Govern de la Generalitat pot proposar la convocatòria d'un referèndum mitjançant un acord de govern i a proposta del president de la Generalitat. El Parlament de Catalunya també pot fer-ho mitjançant només la cinquena part dels diputats i diputades o bé dos grups parlamentaris. D'altra banda, els municipis de Catalunya poden proposar la convocatòria d'un referèndum mitjançant un 10% dels municipis que representin 500.000 habitants. Finalment, la ciutadania catalana pot proposar la convocatòria d'un referèndum mitjançant una recollida de signatures del 3% de la població, la qual cosa representa el suport d'unes 210.000 persones.

Consultes en l'àmbit municipal

Pel que fa a l'àmbit municipal, en l'actualitat, les consultes populars per via de referèndum ja es trobaven regulades en la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, en el Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i en el

Decret 294/1996, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals.

Malgrat aquestes previsions legals, a Catalunya no s'ha arribat a fer cap consulta oficial des de l'aprovació del Decret de 1996 i segurament l'única anterior és la de Palamós de 1994. Hi ha hagut quatre peticions: dues rebutjades pel Consell de Ministres (Llardecans i la Jonquera) i dues més que no van passar el filtre inicial de la Generalitat.

Fora de Catalunya hi ha legislació específica en l'àmbit municipal a Andalusia i a Navarra però tampoc hi ha hagut un ús significatiu d'aquesta via de participació democràtica. A Andalusia s'han donat tres casos d'iniciatives no reeixides –Almuñécar, Montellano i Pegalajar– i a Navarra cap.

Hi ha, en canvi, bastants casos de consultes alegals o il·legals, és a dir, casos en què la consulta s'ha dut a terme sense la preceptiva autorització del Consell de Ministres. Aquests supòsits tenen una protecció formal menor, ja que no hi intervé cap junta electoral i això té fortes implicacions en possibles impugnacions. Tampoc acostuma a haver-hi una normativa clara sobre aspectes rellevants, com per exemple el finançament dels actors implicats o el període de campanya electoral.

La llei simplifica el procediment i dota de més garanties el procediment de recollida de signatu-

res i validació de la proposta de consulta, quan aquesta prové dels veïns i veïnes del municipi.

Per tant, en l'àmbit municipal, qui té la legitimitat de proposar consultes populars per via de referèndum és l'alcalde o alcaldessa, la meitat més un dels regidors o regidores del ple municipal, i un percentatge determinat de veïns i veïnes segons el nombre total de vilatans del municipi.

En cap dels supòsits la convocatòria ha de passar pel Parlament, però la llei sí que preveu el tràmit d'aprovació de la proposta de consulta per part del ple municipal, tant en el cas on la iniciativa ha estat de l'alcalde o alcaldessa o d'un nombre determinat de regidors o regidores segons el nombre total d'electes de cada ple municipal, com en el cas que provingui de la recollida de signatures entre els veïns i veïnes de la població.

A més, hem de tenir present que l'àmbit municipal té matèries excloses, com ara totes les referides a les finances locals, com podria ser una proposta per retirar l'IBI o l'IAE, o per abaratir alguna taxa local.

Una llei estructurada en cinc títols i tres capítols

El títol I està dedicat a les disposicions de caràcter general on es defineix la consulta popular per via de referèndum com un instrument de partici-

pació directa per determinar la voluntat del cos electoral sobre qüestions polítiques de transcendència especial amb les garanties pròpies del procediment electoral. També s'estableix l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei, es defineix el cos electoral i es delimita l'abast de l'objecte de les consultes populars per via de referèndum.

El títol II regula les consultes populars per via de referèndum d'àmbit de la Generalitat de Catalunya i es divideix en tres capítols. Un primer capítol que defineix l'àmbit, objecte, naturalesa i modalitats de les consultes populars, i el segon i tercer capítol que despleguen les dues modalitats de consulta popular, segons si la iniciativa prové del Govern, del Parlament o de l'àmbit municipal. Així, les consultes populars iniciades pel Govern de la Generalitat, per una cinquena part dels diputats i diputades o dos grups parlamentaris i per 10 municipis de Catalunya, conformen les consultes populars d'iniciativa institucional regulades pel capítol II. Les consultes populars promogudes per la ciutadania són les denominades consultes populars d'iniciativa popular i les regula el capítol III.

En les dues modalitats de consulta popular –la d'iniciativa institucional i la d'iniciativa popular–, es preveu un possible control d'adequació constitucional i estatutària de l'objecte de la consulta per part del Consell de Garanties Estatutàries, i una aprovació final, per majoria absoluta del

Parlament, com a tràmit previ a la sol·licitud d'autorització de la consulta al Govern de l'Estat.

Pel que fa a la consulta d'iniciativa popular, es requereix que la proposta estigui avalada pel 3% del cens electoral a través d'un procés de recollida de signatures que, finalment, validarà el Parlament.

El títol III regula les consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal, que es divideix en tres capítols. El primer capítol preveu les disposicions de caràcter general, és a dir, l'àmbit, l'objecte, la naturalesa, les modalitats i, en aquest cas, també les matèries excloses de ser consultades per via de referèndum, que únicament són les relatives a les finances locals. La tramitació per a la sol·licitud de l'autorització de la convocatòria també es regula en aquest capítol perquè és comuna a les dues modalitats de consulta popular que es preveuen en els capítols II i III.

El capítol II desenvolupa les consultes populars d'iniciativa institucional, que vol dir que han estat promogudes per l'alcalde o alcaldessa o pels regidors o regidores que componen el ple municipal de cada municipi. Per ser tramitada, la proposta de consulta popular haurà de ser aprovada per majoria absoluta dels membres del ple municipal.

Finalment, el capítol III regula les consultes populars d'iniciativa popular, que són les promogudes

per un tant per cent determinat de veïns i veïnes d'un municipi segons el nombre total d'habitants d'aquest.

El títol IV preveu el procediment de convocatòria i celebració de les consultes populars per via de referèndum, tant en l'àmbit de la Generalitat com en l'àmbit municipal, un cop han estat autoritzades per l'Estat.

La implantació del vot electrònic

El títol V regula els principis i garanties de la utilització dels mitjans electrònics en les consultes populars per via de referèndum d'acord amb la Recomanació del Comitè de Ministres del Consell d'Europa de 2004, relativa als estàndards legals, operacionals i tècnics per al vot electrònic. Aquest és un punt en què cal fer especial incidència perquè es tracta d'una novetat important.

Les noves tecnologies s'han desenvolupat a un ritme molt ràpid. No obstant això, la possibilitat de gaudir de certa tecnologia, com és el cas d'Internet, requereix, a banda de recursos econòmics i un grau de coneixements bàsic, l'existència d'una infraestructura adequada. Una infraestructura que garanteixi els principis democràtics bàsics dels processos electorals. Aquesta seguretat ha quedat demostrada en diferents proves realitzades així com en la pràctica d'altres països.

Aquesta previsió de la llei respecte el vot electrònic és certament innovadora però necessita de la col·laboració de l'Estat en un sentit clar: la regulació detallada de les condicions en què s'ha de desenvolupar una votació mitjançant qualsevol sistema electrònic. La implementació de sistemes de votació electrònica requereix la introducció en la legislació electoral vigent de la previsió de la utilització d'altres mitjans no físics en les votacions. La Llei orgànica del règim electoral general només preveu la utilització de mecanismes manuals per a tots els estadis de la votació. El desenvolupament i posada en marxa de qualsevol sistema de votació electrònica s'haurà de dur a terme sobre la base d'una legislació actualitzada en aquest sentit.

El Departament de Governació, amb la llei de consultes populars, ha fet un pas endavant en aquesta previsió, a l'espera de la necessària modificació de la Llei orgànica del règim electoral general per part de l'Estat, i que suposarà un impuls en la modernització i actualització del procés electoral.

Una llei ambiciosa, moderna i radicalment democràtica

Finalment, la llei preveu una disposició addicional única, una disposició transitòria, una disposició final i una disposició derogatòria que preveu deixar sense vigor els articles 159, 160 i 161 del Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el Text

refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i el Decret 294/1996, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals, preceptes legals que queden tots substituïts per la llei de consultes populars per via de referèndum.

Sincerament, a falta de la corresponent tramitació parlamentària, tenim una bona eina a les nostres mans. Una llei ambiciosa, moderna i radicalment democràtica. En la democràcia que hem tingut fins ara, el recurs a la consulta popular o al referèndum ha estat escàs. Molts som els convençuts que una millor democràcia exigeix preguntar més als ciutadans de manera directa, amb tot el que això comporta. Molts som els qui defensem que cal donar la paraula al poble, titular de la sobirania, per decidir què s'ha de fer en una matèria concreta. En definitiva, molts som els qui creiem que cal decidir per nosaltres mateixos sobre qüestions de transcendència pública.

La normalitat consultiva s'ha d'imposar i aleshores la força, la influència i la confiança en els representants polítics i les seves institucions es reforçarà, sense cap mena de dubte, fruit de l'estret contacte dels representants amb els representats, obligats els primers a tenir en compte i acomplir la decisió dels darrers. Els referèndums són, doncs, un instrument més en la tasca de recuperar la confiança democràtica. En aquest

sentit ens mou una premissa bàsica: màxima democràcia.

D'altra banda, la societat catalana ja fa temps que reclama des de diversos àmbits, a través dels mitjans de comunicació i dels representants de la societat civil, el dret a poder decidir, el dret a fer sentir la voluntat democràtica d'un poble, el poble català. La llei de consultes populars per via de referèndum era imprescindible per a qualsevol pretensió de realització d'aquest principi democràtic.

En definitiva, tenim una eina que ens cohesiona com a país; un canal jurídic, de concreció i expressió del dret a decidir. Un dret que és manifestació del principi democràtic, de la capacitat de la ciutadania per prendre les decisions fonamentals per a la seva comunitat, i de complement de la democràcia representativa amb la democràcia directa.

La norma dóna cobertura legal a un instrument de participació ciutadana, a través del qual l'Administració consulta el ciutadà sobre assumptes de la seva competència. El govern, el Parlament, els ajuntaments i els ciutadans tenen un instrument al seu abast per plantejar l'exercici del principi democràtic de consulta. Però la norma dóna cobertura, sobretot, al desenvolupament polític de la nostra societat, al desenvolupament

del dret democràtic del poble català de decidir lliurement el seu futur.

En certa manera, el procés estatutari ha posat fi a l'adolescència política catalana i ens obliga a dir què volem ser quan siguem grans. Ara és l'hora d'iniciar rutes alternatives, il·lusionants, però realistes i factibles construint espais de sobirania i teixint xarxes de complicitat social, perquè només si ens enfortim com a país farem realitat, el dia més proper possible, la possibilitat de decidir lliurement el nostre futur com a poble.

Un futur que es personifica en una generació educada en democràcia que planteja noves respostes als reptes col·lectius que tenim com a societat. Un futur que es personifica en una generació que tindrà a l'abast una eina de profunda radicalitat democràtica, com és la llei de consultes populars elaborada pel Departament de Governació i aprovada pel Govern de la Generalitat.

Projecte de llei de consultes populars per via de referèndum de Catalunya¹

Preàmbul

El Govern de la Generalitat té com a objectiu aprofundir en el desenvolupament de les previsions estatutàries i també, fomentar la participació i incrementar la qualitat democràtica impulsant la implementació de mecanismes de participació ciutadana, per tal de fer més propera l'administració i assegurar la participació de la ciutadania en la presa de decisions que afecten els seus interessos.

L'Estatut d'autonomia, per primera vegada, reconeix tot un seguit de drets i principis rectoris que han d'inspirar l'acció dels poders públics de Catalunya. Un dels drets que reconeix, de manera àmplia, és el dret de participació (art. 29). La Constitució ja disposa que la ciutadania té dret a participar en els afers públics de manera directa (art.23), però a Catalunya, a través de l'Estatut, s'ha desenvolupat amb més intensitat i més concreció aquest dret, reconeixent a la ciutadania de Catalunya el dret a promoure la convocatòria de

¹Nota d'edició

Reproducció del text del Projecte de llei de consultes populars per via de referèndum de Catalunya, publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* núm. 453, del 27 d'abril de 2009. Aquest text està pendent de revisió jurídica i lingüística i pot ésser modificat per les esmenes que s'hi introdueixin durant la tramitació parlamentària.

consultes populars per la Generalitat i els ajuntaments, en matèria de les seves competències.

Quan parlem de consultes populars hem de distingir dues categories diferents, per una banda, el que són instruments de participació ciutadana dirigits a conèixer la posició o opinions de la ciutadania en relació amb qualsevol aspecte de la vida pública i que es materialitzen a través de múltiples i diverses modalitats; enquestes, fòrums de debat i participació, audiències públiques etc. I per l'altra banda, els referèndums, que són una modalitat de consulta popular on es crida a participar tot el cens electoral i en la que es garanteixen els requisits formals i legals per tal de validar la consulta i el seu resultat.

Fins ara, el referèndum només es preveu en tres supòsits molt concrets: el referèndum consultiu per les decisions polítiques d'especial transcendència (art. 92 CE); el referèndum constitucional per ratificar les reformes constitucionals (arts. 167 i 168 CE); i el referèndum per ratificar els estatuts d'autonomia (art. 151 CE). Els referèndums també es preveuen en l'àmbit municipal, on a instància dels ciutadans i ciutadanes o de l'ens local un municipi pot endegar el procediment per celebrar un referèndum que, sempre en última instància, haurà d'autoritzar l'Estat.

L'article 122 de l'Estatut estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de llurs

competències, d'enquestes, audiències públiques, fòrums de participació i qualsevol altre instrument de consulta popular, salvant el que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució.

En aquest marc competencial es planteja l'establiment, a través d'aquesta llei, del règim jurídic, el procediment, l'acompliment i la convocatòria de les consultes populars per via de referèndum en l'àmbit de Catalunya i en l'àmbit municipal. L'autorització d'aquestes consultes populars, necessàriament, queda dins l'àmbit competencial de l'Estat en compliment del que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució espanyola. Igualment, les previsions d'aquesta llei sobre les consultes populars per via de referèndum a Catalunya respecta les previsions de la Llei orgànica 2/1980, de 18 de gener, que regula les diferents modalitats de referèndum i la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general. No obstant, el que preveu la Llei orgànica 2/1980, de 18 de gener, no és d'aplicació a les consultes populars en l'àmbit municipal, tal com preveu la seva disposició addicional.

La llei defineix dos àmbits de les consultes populars per via de referèndum, per una banda les consultes populars que es promoguin en l'àmbit de Catalunya i per l'altra, les que es promoguin en l'àmbit municipal.

Pel que fa a l'àmbit de Catalunya, s'ha definit que l'objecte de les consultes són aquelles qüestions polítiques de transcendència especial per la ciutadania en l'àmbit de les competències de la

Generalitat i es preveu que el seu efecte sigui consultiu i que el Govern ha de comparèixer davant el Ple del Parlament i pronunciar-se sobre el seu capteniment en relació amb el resultat de la consulta. A més, també s'ha volgut preveure la possibilitat que siguin les institucions públiques les que puguin promoure una consulta popular per via de referèndum. Així, el Govern, el Parlament i els municipis estaran legitimats per, en tant que representants dels interessos de la ciutadania, proposar la convocatòria d'una consulta popular.

Pel que fa a l'àmbit municipal, en l'actualitat, les consultes populars per via de referèndum ja es trobaven regulades en la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya i en el Decret 294/1996, de 23 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals. Aquesta llei simplifica i dota de més garanties el procediment de recollida de signatures i validació de la proposta de consulta, quan aquesta prové del veïnat. Les consultes populars en l'àmbit municipal també tenen efectes consultius i es preveu que l'alcalde o alcaldessa ha de comparèixer davant el ple municipal i pronunciar-se sobre el resultat de la consulta.

Així doncs, la llei s'estructura en cinc títols. El primer títol està dedicat a les disposicions de caràcter general on es defineix la consulta popular per via de

referèndum com un instrument de participació directa per determinar la voluntat del cos electoral sobre qüestions polítiques de transcendència especial amb les garanties pròpies del procediment electoral. També s'estableix l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei, així com es defineix el cos electoral i es delimita l'abast de l'objecte de les consultes populars per via de referèndum.

El títol II regula les consultes populars per via de referèndum d'àmbit de Catalunya i es divideix en tres capítols. Un primer capítol que defineix l'àmbit, objecte, naturalesa i modalitats de les consultes populars, i el segon i tercer capítol que desenvolupen les dues modalitats de consulta popular, segons si la iniciativa prové del Govern, del Parlament o de l'àmbit municipal. Així, les consultes populars iniciades pel Govern de la Generalitat, per una cinquena part dels diputats i diputades o dos grups parlamentaris i per 10 municipis de Catalunya conformen les consultes populars d'iniciativa institucional regulades pel capítol II. Les consultes populars promogudes per la ciutadania són les denominades consultes populars d'iniciativa popular i les regula el capítol III.

En les dues modalitats de consulta popular, es preveu un possible control de d'adequació constitucional i estatutària de l'objecte de la consulta per part del Consell de Garanties Estatutàries, i una aprovació final, per majoria absoluta del Parlament, com a tràmit previ a la sol·licitud d'autorització de la consulta al Govern de l'Estat.

Pel que fa a la consulta d'iniciativa popular, es requereix que la proposta vingui avalada pel 3% de la població a través d'un procés de recollida de signatures que, finalment, validarà el Parlament.

El títol III regula les consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal que es divideix en tres capítols. El primer capítol preveu les disposicions de caràcter general, això és, l'àmbit, l'objecte, la naturalesa, les modalitats i, en aquest cas, també, les matèries excloses de ser consultades per via de referèndum que, únicament, son aquelles relatives a les finances locals. La tramitació per a la sol·licitud de l'autorització de la convocatòria també es regula en aquest capítol perquè és comuna a les dues modalitat de consulta popular que es preveuen el els capítol II i III.

El capítol II desenvolupa les consultes populars d'iniciativa institucional, que vol dir que han estat promogudes per l'alcalde o alcaldessa o la majoria absoluta dels regidors o regidores del ple municipal de cada municipi. La proposta de consulta popular, per ser tramitada, haurà de ser aprovada per majoria absoluta de les persones membres del ple municipal. Finalment, el capítol III regula les consultes populars d'iniciativa popular que són les promogudes per un tant per cent determinat dels veïns i veïnes d'un municipi segons el nombre total d'habitants d'aquest.

El títol IV preveu el procediment de convocatòria i celebració de les consultes populars per via de referèn-

dum, tant en l'àmbit de Catalunya com en l'àmbit municipal, un cop han estat autoritzades per l'Estat.

El títol V regula els principis i garanties de la utilització dels mitjans electrònics en les consultes populars per via de referèndum d'acord amb la Recomanació del Comitè de Ministres del Consell d'Europa de 2004, relativa als estàndards legals, operacionals i tècnics pel vot electrònic.

Finalment, es preveuen quatre disposicions addicionals, una disposició transitòria, una final i una disposició derogatòria dels articles 159, 160 i 161 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya i el Decret 294/1996, de 23 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

L'objecte de la llei és l'establiment del règim jurídic, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ajuntaments, en l'àmbit de les respectives competències, de les consultes populars per via de referèndum, d'acord amb el que estableix l'article 122 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Aquesta llei és d'aplicació a les consultes populars per via de referèndum que promoguin les institucions públiques o la ciutadania de Catalunya en exercici del dret de participació reconegut per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en l'àmbit de les competències de la Generalitat i dels ajuntaments sobre qüestions polítiques de transcendència especial per a la ciutadania.

Article 3. Concepte

Als efectes d'aquesta llei, una consulta popular per via de referèndum és un instrument de participació directa per determinar la voluntat del cos electoral sobre qüestions polítiques de transcendència especial amb les garanties pròpies del procediment electoral.

Article 4. Cos electoral

Són cridades a participar en una consulta popular les persones titulars del dret de vot a les eleccions al Parlament de Catalunya o a les municipals respectivament segons l'àmbit de la consulta, d'acord amb la legislació aplicable en cada àmbit.

Article 5. Persones legitimades per signar

1. Poden signar una proposta de consulta popular les persones majors d'edat que tenen la condició

política de catalans i catalanes i no estan privades dels drets polítics.

2. En les consultes populars d'àmbit municipal només poden subscriure una consulta popular les persones majors d'edat que estiguin empadronades en el municipi on es proposa la consulta.

Article 6. Limitació en l'objecte de les consultes populars

1. L'objecte de les consultes populars, en cap cas, pot anar en detriment de les facultats reconegudes per la Constitució i l'Estatut a les institucions de la Generalitat de Catalunya i als ens locals.

2. No es pot formular una consulta popular que afecti un projecte de llei o una proposició de llei que s'estigui tramitant al Parlament.

Article 7. Documentació que acompanya la proposta de consulta

La proposta de consulta popular s'ha d'acompanyar de la següent documentació:

a. El text de la pregunta que ha de ser expressada de forma clara i inequívoca amb la finalitat que els i les votants es puguin pronunciar en sentit positiu o negatiu.

b. Una memòria explicativa de les raons que aconsellen, segons el promotor, la necessitat de la consulta popular i l'àmbit competencial d'aquesta.

Article 8. Retirada de la proposta de consulta

El promotor de la consulta popular pot retirar-la, en qualsevol moment de la tramitació anterior a la seva convocatòria.

Article 9. Nova formulació d'una consulta proposada o realitzada

1. Si la persona promotora retira la proposta de consulta popular, aquest no pot tornar a formular una altra consulta popular de contingut igual o substancialment equivalent en el termini de 4 anys des de la data de formulació de l'esmentada consulta.

2. Si el Parlament o el ple municipal rebutgen una proposta de consulta, no es pot formular una altra proposta de consulta popular sobre la mateixa qüestió en el termini de 4 anys des de la data en què ha estat rebutjada.

3. Si la consulta ha estat celebrada i la qüestió objecte de la consulta ha estat rebutjada pels ciutadans i ciutadanes, no es pot tornar a formular una altra consulta popular sobre la mateixa qüestió en el termini de 4 anys des de la data de celebració de l'esmentada consulta.

Títol II. Consultes populars per via de referèndum d'àmbit de Catalunya

Capítol I. Disposicions generals

Article 10. Àmbit de la consulta

Aquest títol regula les consultes populars per via de referèndum en l'àmbit territorial de Catalunya.

Article 11. Objecte de la consulta

L'objecte de les consultes populars per via de referèndum d'àmbit de Catalunya són aquelles qüestions polítiques de transcendència especial per la ciutadania en l'àmbit de les competències de la Generalitat.

Article 12. Modalitats de consultes populars per via de referèndum

Segons qui exerceix la iniciativa de la consulta popular aquesta pot ser:

- a. Consulta popular per via de referèndum d'iniciativa institucional.
- b. Consulta popular per via de referèndum d'iniciativa popular.

Article 13. Naturalesa de la consulta

1. Les consultes populars per via de referèndum d'àmbit de Catalunya són consultives.

2. El Govern ha de comparèixer davant el Ple del Parlament i pronunciar-se sobre el seu capteniment en relació amb el resultat de la consulta popular, en el termini de 180 dies des de la celebració de la consulta.

Article 14. Tramitació per a l'autorització

Un cop aprovada la proposta de consulta popular per part del Parlament, el president o la presidenta de la Generalitat tramet la sol·licitud d'autorització al Govern de l'Estat per tal que, si s'escau, l'autoritzi.

Article 15. Períodes inhàbils per a la formulació de propostes de consulta popular per via de referèndum

1. No es pot formular cap proposta de consulta popular per via de referèndum en el període comprès entre la dissolució del Parlament i la investidura del president o presidenta de la Generalitat.

2. En el cas de les propostes de consulta popular que es trobin en tramitació parlamentària en el moment de la dissolució del Parlament, se suspendran tots els tràmits subsegüents fins a la investidura del president o de la presidenta de la Generalitat, sens perjudici d'exhaurir el tràmit de recollida de signatures o dels acords plenaris dels

Ajuntaments, si aquest ja s'ha iniciat en el moment de la dissolució.

Capítol II. Consulta popular per via de referèndum d'iniciativa institucional*Article 16. Iniciativa*

La iniciativa d'aquesta modalitat de consulta popular correspon a:

- a. El Govern de la Generalitat de Catalunya, a proposta del president presidenta.
- b. El Parlament de Catalunya, a proposta d'una cinquena part dels diputats i diputades o dos grups parlamentaris.
- c. Un 10% dels municipis que representin 500.000 habitants.

La proposta de la consulta l'han de subscriure, inicialment, com a mínim 10 municipis.

Secció I. Iniciativa del Parlament i del Govern de la Generalitat*Article 17. Tramitació de la iniciativa del Govern de la Generalitat*

1. El Govern de la Generalitat, a proposta del president o presidenta, pot acordar iniciar la tramitació

per a la celebració d'una consulta popular. La proposta de consulta popular ha de ser publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

2. Abans de ser publicada la proposta, el Govern pot sol·licitar el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries als efectes que es pronunciï sobre l'adequació constitucional i estatutària de la proposta de consulta popular.

3. La proposta de consulta ha de ser tramesa a la Mesa del Parlament juntament amb la documentació a la qual fa referència l'article 6 i, si escau, el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries.

4. La Mesa del Parlament verifica el compliment d'allò establert als articles 6, 7, 8, 9 i 11 i, en aquest cas, admet a tràmit la proposta de consulta popular i n'acorda la publicació al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

5. Si el Govern de la Generalitat no ha sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries, la Mesa obre un termini de tres dies hàbils per tal que una desena part dels diputats i diputades o 2 grups parlamentaris puguin sol·licitar el dictamen als efectes que es pronunciï sobre l'adequació constitucional i estatutària de la proposta de consulta popular.

Article 18. Tramitació de la iniciativa del Parlament de Catalunya

1. Quan la proposta de consulta popular la presenten una cinquena part dels diputats i diputades o 2 grups parlamentaris, la Mesa del Parlament verifica el compliment d'allò establert als articles 6, 7, 8, 9 i 11 i, en aquest cas, admet a tràmit la proposta de consulta popular i n'acorda la publicació al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

2. Publicada la proposta de consulta popular, la Mesa obre un termini de tres dies hàbils per tal que una desena part dels diputats i diputades o 2 grups parlamentaris puguin sol·licitar el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries als efectes que es pronunciï sobre l'adequació constitucional i estatutària de la proposta de consulta popular.

Article 19. Aprovació de la iniciativa

1. Un cop transcorregut el termini a què es refereixen l'apartat 5 de l'article 17 i l'apartat 2 de l'article 18 sense que s'hagi sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries o, si aquest s'ha sol·licitat, un cop s'hagi emès i publicat el corresponent dictamen al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, el Parlament de Catalunya, en una sessió plenària convocada a aquests efectes, debat i sotmet a votació la proposta de consulta popular.

2. L'aprovació de la proposta de consulta popular requereix el vot favorable de la majoria absoluta de les persones membres del Parlament. En cas que s'hagi sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries i aquest hagi conclòs que la consulta formulada, en els seus termes, no s'adequa al marc constitucional i estatutari, l'aprovació de la proposta de consulta popular requereix el vot favorable de les dues terceres parts de les persones membres del Parlament.

Secció II. Iniciativa municipal

Article 20. Tramitació de la iniciativa

1. La proposta de consulta popular ha de ser presentada a la Mesa del Parlament, juntament amb els acords plenaris dels municipis que inicien la tramitació.

2. La Mesa del Parlament verifica el compliment d'allò establert als articles 6, 7, 8, 9 i 11 i a l'apartat anterior d'aquest article, i, en aquest cas, admet a tràmit la proposta de consulta popular i n'acorda la publicació al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

3. Publicada la proposta de consulta popular, la Mesa obre un termini de tres dies hàbils per tal que una desena part dels diputats i diputades o 2 grups parlamentaris puguin sol·licitar el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries als efectes que

es pronuncii sobre l'adequació constitucional i estatutària de la proposta de consulta popular.

4. En cas que s'hagi sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries i aquest hagi conclòs que la consulta formulada, en els seus termes, no s'adequa al marc constitucional i estatutari, es requereix el vot favorable de les dues terceres parts de les persones membres del Parlament per acordar la continuació de la tramitació de la proposta de consulta popular.

5. Transcorregut el termini sense que s'hagi sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries o bé, un cop emès el dictamen i, en el seu cas, haver superat la votació a què fa referència l'apartat anterior, la Mesa del Parlament comunica als municipis proposants l'obertura d'un termini de 90 dies per aportar els acords plenaris que subscriuguin la iniciativa.

6. La Mesa revisa els acords plenaris aportats i, si s'escau, es procedeix a l'aprovació de la proposta de consulta popular.

Article 21. Aprovació de la iniciativa

1. El Parlament de Catalunya, en una sessió plenària convocada a aquests efectes, debat i sotmet a votació la proposta de consulta popular.

2. L'aprovació de la proposta de consulta popular requereix el vot favorable de la majoria absoluta de les persones membres del Parlament. En cas del supòsit previst a l'apartat 4 de l'article 20, l'aprovació de la proposta de consulta popular requereix el vot favorable de les dues terceres parts de les persones membres del Parlament.

Capítol III. Consulta popular per via de referèndum d'iniciativa popular

Article 22. Iniciativa

Els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, en exercici del dret que els reconeix l'article 29.6 de l'Estatut, poden promoure la convocatòria d'una consulta popular en l'àmbit de Catalunya quan vingui avalada almenys pel 3% de la població.

Article 23. Matèries excloses

Més enllà de les limitacions establertes a l'article 6, no poden ser objecte d'una consulta popular per via de referèndum d'iniciativa popular les qüestions sobre matèries tributàries o pressupostàries.

Article 24. Comissió promotora

1. Una comissió promotora exerceix la representació de les persones signants de la proposta als efectes que en deriven.

2. La comissió promotora esta formada per un mínim de 3 persones majors d'edat que tenen la condició política de persones catalanes d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que no estiguin privades dels seus drets polítics.

3. Els i les components de la comissió promotora no poden ser:

- a. Persones membres del Govern de la Generalitat de Catalunya.
- b. Diputats o diputades al Parlament de Catalunya.
- c. Persones membres d'ens locals.
- d. Diputats o diputades del Congrés dels Diputats.
- e. Senadors o senadores.
- f. Diputats o diputades del Parlament Europeu.

4. Els i les components de la comissió promotora no poden incórrer en cap de les causes d'inelegibilitat o d'incompatibilitat que la legislació vigent estableix per als diputats i diputades del Parlament de Catalunya.

Article 25. Presentació i admissió de la proposta

1. La sol·licitud per promoure una consulta popular s'ha d'adreçar a la Mesa del Parlament amb la rela-

ció de les persones membres designades com a comissió promotora així com les seves dades personals.

2. La Mesa del Parlament verifica el compliment d'allò establert als articles 6, 7, 8, 9, 11, 23 i 24 així com a l'apartat anterior d'aquest article i, en aquest cas, admet a tràmit la proposta de consulta popular i n'acorda la publicació al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

3. Publicada la proposta de consulta popular, la Mesa obre un termini de tres dies hàbils per tal que una desena part dels diputats i diputades o 2 grups parlamentaris puguin sol·licitar el dictamen als efectes que es pronunciï sobre l'adequació constitucional i estatutària de la proposta de consulta popular.

4. En cas que s'hagi sol·licitat el dictamen al Consell de Garanties Estatutàries i aquest hagi conclòs que la consulta formulada, en els seus termes, no s'adequa al marc constitucional i estatutari, es requereix el vot favorable de les dues terceres parts de les persones membres del Parlament per acordar la continuació de la tramitació de la proposta de consulta popular.

Article 26. Recollida de signatures

1. Una vegada admesa a tràmit la proposta i, si escau, emès el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries i, en el seu cas, efectuada la votació a

la qual fa referència l'apartat 4 de l'article 25, la Comissió promotora ha de presentar a la Junta Electoral els plecs necessaris per recollir signatures amb el text de la pregunta a realitzar en cada full i a continuació l'espai destinat a recollir signatures de manera que quedi garantida la validesa dels plecs. La Junta Electoral segella i numera els fulls i ha de tornar els plecs a la comissió promotora en el termini de 3 dies hàbils.

2. Per motius degudament justificats, la Junta Electoral, a petició de la comissió promotora, pot acordar que aquesta, en comptes de presentar tots els plecs per a recollir signatures alhora, els pugui anar presentant en grups de plecs successius, i per districtes territorials. El termini de segellament per a cada grup de plecs presentat comença a comptar a partir de la data de presentació respectiva.

3. La Comissió promotora ha de recollir les signatures en el termini de 6 mesos a comptar del dia en què la Junta Electoral li ha retornat el primer grup de plecs segellats. Per a causes degudament justificades, la Junta Electoral pot acordar una pròrroga de 60 dies hàbils.

Article 27. Autenticació de les signatures

1. Les signatures han d'anar acompanyades del nom i els cognoms, el número del document nacional d'identitat i el domicili.

2. Les signatures s'han d'autenticar. L'autenticació l'ha de fer un notari o notària, un secretari o secretària judicial o el secretari o secretària de l'ajuntament del municipi en què la persona signant està empadronada. S'ha d'indicar la data en què es fa l'autenticació, que pot ésser individual o col·lectiva, plec a plec, cas en el qual s'ha d'indicar el nombre de signatures que conté cada plec.

3. La comissió promotora pot designar persones fedatàries especials perquè autèntiquin les signatures, sens perjudici del que estableix l'apartat 2.

4. Poden adquirir la condició de persones fedatàries especials les persones de més de divuit anys i que jurin o prometin davant la Junta Electoral d'autenticar les signatures que s'adjunten a la proposta de consulta popular.

5. Les persones fedatàries especials incorren, en cas de falsedat, en les responsabilitats que determinen les lleis.

Article 28. Acreditació de la inscripció en el padró municipal

1. La comissió promotora ha de fer acreditar que les persones signants estan inscrites en el padró municipal o bé, que el darrer veïnatge administratiu era a Catalunya, per a la qual cosa ha de presentar els plecs de signatures als òrgans o ens que poden fer aquesta acreditació, que són els següents:

a) La secretaria de l'ajuntament on estan empadronades les persones signants o consta el darrer veïnatge administratiu.

En aquest cas, els plecs s'han de presentar en el registre de l'ajuntament corresponent.

b) L'Institut d'Estadística de Catalunya.

2. Els òrgans o ens a què fa referència l'apartat 1 han de deixar constància de la data d'entrada de la sol·licitud d'acreditació i de la del retorn a la comissió promotora amb les certificacions corresponents.

3. La comissió promotora pot sol·licitar l'acreditació de totes les signatures alhora o pot sol·licitar que els òrgans o ens que les poden acreditar les vagin acreditant a mesura que la dita comissió les vagi presentant en grups de plecs successius.

4. El temps que els plecs de signatures estan en els òrgans o ens administratius competents per a l'acreditació, si la comissió promotora els lliura tots alhora i no continua recollint signatures, no compta als efectes del termini per a recollir les signatures que estableix l'article 26 o, si l'acreditació es fa una vegada exhaurit aquest termini, als efectes del termini per a lliurar les signatures que estableix l'article 29.1.

5. La comissió promotora, juntament amb la presentació del plec de signatures amb els fulls segellats i numerats per la Junta Electoral, ha de lliurar, en suport electrònic, als òrgans o ens competents per a l'acreditació, la informació sobre la identificació de les persones signants continguda en els plecs: nom, primer cognom, segon cognom, número de document nacional d'identitat o número d'identificació de persona estrangera que figura a la targeta corresponent i domicili.

La comissió promotora ha de fer una declaració formal de la concordança del nombre i identificació de les persones signants dels plecs del nombre i identificació de les persones signants registrades en suport electrònic.

Article 29. Lliurament de les signatures

1. Els plecs amb les signatures autenticades, juntament amb les acreditacions de la inscripció de les persones signants en el padró municipal, s'han de lliurar a la Junta Electoral fins als 10 dies hàbils posteriors al venciment del termini que estableix l'article 26.

2. La Junta Electoral, una vegada li han estat lliurats els plecs i les certificacions corresponents, els comprova i fa el recompte de les signatures en un acte públic, al qual han d'ésser citades les persones representants de la comissió promotora. La Junta Electoral declara nul·les les signatures que no

compleixin els requisits que aquesta llei estableix i no les computarà.

3. La Junta Electoral, si el nombre de signatures vàlides és igual o superior al 3% de la població, ho ha de comunicar, en el termini de 15 dies hàbils a comptar de la data de l'acte públic de recompte de signatures, a la Mesa del Parlament i li ha de tramentre els plecs de signatures i les certificacions indicant el nombre total de les considerades vàlides.

Article 30. Aprovació de la iniciativa

Rebuda la documentació per part de la Junta Electoral, el Parlament de Catalunya, en una sessió plenària convocada a aquests efectes, debat i sotmet a votació la proposta de consulta popular que ha de ser aprovada per majoria absoluta de les persones membres de la cambra. En cas del supòsit previst a l'apartat 4 de l'article 25, l'aprovació de la proposta de consulta popular requereix el vot favorable de les dues tercers parts de les persones membres de la cambra.

Article 31. Indemnització per despeses

La Comissió Promotora pot ser indemnitzada per les despeses degudament justificades que hagi realitzat amb motiu de la recollida de signatures amb un màxim de 40.000 euros sempre que s'hagin considerat vàlides i suficients les presentades.

Títol III. Consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal

Capítol I. Disposicions generals

Article 32. Àmbit de la consulta

Aquest títol regula les consultes populars per via de referèndum en l'àmbit municipal.

Article 33. Objecte de la consulta

1. L'objecte de les consultes populars per via de referèndum en l'àmbit municipal són els assumptes de la competència pròpia municipal i de caràcter local que siguin de transcendència especial per als interessos dels veïns i veïnes.

2. Als efectes que estableix l'apartat anterior, tenen caràcter local aquells assumptes en què no concorre un interès supramunicipal prevalent.

3. En les consultes municipals es poden formular consultes sota la modalitat de diferents opcions a escollir per les persones votants.

Article 34. Matèries excloses

Més enllà de les limitacions establertes a l'article 6, no poden ser objecte d'una consulta popular els assumptes relatius a les finances locals.

Article 35. Modalitats de consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal

Segons qui exerceix la iniciativa de la consulta popular aquesta pot ser:

- a. Consulta popular per via de referèndum d'àmbit municipal d'iniciativa institucional.
- b. Consulta popular per via de referèndum d'àmbit municipal d'iniciativa popular.

Article 36. Naturalesa de la consulta

1. Les consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal són consultives.

2. L'alcalde o alcaldessa ha de comparèixer davant el ple municipal i pronunciar-se sobre el seu capteniment en relació amb el resultat de la consulta popular, en el termini de 180 dies des de la celebració de la consulta.

Article 37. Tramitació per a l'autorització

L'alcalde o alcaldessa tramet tota la documentació relativa a la proposta de consulta popular al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria d'administració local per tal que, en el termini de 30 dies, el Govern de la Generalitat faci arribar la sol·licitud de consulta popular al Govern de l'Estat a la qual ha d'adjuntar un informe

sobre la conveniència de fer la consulta, d'acord amb l'àmbit competencial de l'objecte de la consulta i l'interès general de Catalunya.

Capítol II. Consulta popular per via de referèndum d'àmbit municipal d'iniciativa institucional

Article 38. Iniciativa

La iniciativa d'aquesta modalitat de consulta popular correspon a:

- a. L'alcalde o alcaldessa.
- b. La meitat més un dels regidors o regidores del ple municipal.

Article 39. Aprovació de la iniciativa

El secretari o la secretària municipal verifica el compliment dels requisits establerts als articles 6, 7, 8, 9, 33, 34 i, en aquest cas, la proposta de consulta popular és presentada al Ple per al seu debat i votació. La proposta de consulta popular ha de ser aprovada per majoria absoluta de les persones membres del ple municipal.

Capítol III. Consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal d'iniciativa popular

Article 40. Iniciativa

Els veïns i veïnes d'un municipi, en exercici del dret que els reconeix l'article 29.6 de l'Estatut d'autonomia, poden promoure la convocatòria d'una consulta popular en l'àmbit municipal. Aquesta convocatòria ha de tenir l'aval com a mínim de:

- El 30% dels habitants en poblacions de 2.000 habitants o menys.
- 600 habitants més el 20% dels habitants que excedeixen els 2000 habitants, en poblacions entre 2001 i 5.000 habitants.
- 1.200 més el 10% dels habitants que excedeixen els 5.000 habitants, en les poblacions entre 5.001 i 100.000 habitants.
- 10.700 més el 5% dels habitants que excedeixen els 100.000 habitants, en les poblacions de més de 100.000 habitants.

Article 41. Comissió promotora

1. Una comissió promotora exerceix la representació de les persones signants de la proposta als efectes que en deriven.

2. Les persones membres de la comissió promotora han de ser veïns o veïnes del municipi i complir amb els requisits que preveu l'article 24.

Article 42. Presentació i admissió de la proposta

1. La sol·licitud per promoure una consulta popular s'ha d'adreçar a l'alcalde o alcaldessa, acompanyant la documentació que preveu l'article 6 així com, la relació de les persones membres designades com a comissió promotora i les seves dades personals.

2. El secretari o la secretària municipal verifica el compliment dels requisits establerts als articles 6, 7, 8, 9, 33, 34 i 41 així com, en el primer apartat d'aquest article i, en aquest cas, s'admet a tràmit la proposta de consulta popular als efectes d'allò establert a l'article següent. La persona encarregada de la secretaria municipal també ha d'assessorar les persones membres de la comissió promotora per facilitar-los el compliment dels requeriments esmentats anteriorment.

Article 43. Procediment de recollida autenticació, acreditació i lliurament de signatures

1. El secretari o la secretària municipal acredita l'autenticació de les signatures i que les persones signants es troben inscrites en el padró municipal.

2. La comissió promotora ha de recollir les signatures en el termini de 2 mesos. Excepcionalment, i a petició de la comissió promotora, l'alcalde o alcaldessa, previ informe del secretari o de la secretària municipal pot aprovar l'ampliació del termini fins a 4 mesos.

3. El secretari o la secretària municipal exerceix el control sobre el procediment i validació de signatures. Una vegada li han estat lliurats dins el termini establert els plecs i les certificacions corresponents, els comprova i fa el recompte de les signatures en un acte públic, al qual han d'ésser citades les persones representants de la comissió promotora. Les signatures que no compleixin els requisits que aquesta llei estableix es consideraran nul·les. El secretari o la secretària municipal estendrà la corresponent diligència acreditativa del resultat del recompte.

4. Una vegada transcorregut el termini de recollida de signatures, si s'han presentat el nombre suficient de signatures vàlides, el secretari o la secretària ha de comunicar-ho a l'alcalde o alcaldessa.

Article 44. Aprovació de la iniciativa

1. L'alcalde o alcaldessa ha de presentar al Ple la proposta de consulta popular per al seu debat i votació. La proposta de consulta popular ha de ser aprovada per majoria absoluta de les persones membres del ple municipal.

2. Un cop aprovada la proposta de consulta popular, l'alcalde o alcaldessa tramet la documentació al departament competent en matèria d'administració local, a fi i efecte d'iniciar el procediment que preveu l'article 37.

Títol IV. Procediment per a la celebració de la consulta popular

Article 45. Convocatòria

1. Correspon la convocatòria de la consulta popular:

a. El Govern de la Generalitat, en el cas de les consultes del títol II

b. L'alcalde o alcaldessa del municipi corresponent, en el cas de les consultes del títol III.

2. El Govern de la Generalitat, un cop concedida l'autorització del Govern de l'Estat, ha de convocar la consulta popular mitjançant decret, en el qual hi ha de constar la data de la consulta. El decret es publica en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i se'n fa difusió en les emissores de ràdio i televisió i en els diaris de major circulació de Catalunya dins dels 5 dies naturals següents a la publicació al diari oficial. També es publica en els butlletins oficials de les províncies i en els taulers d'edictes de tots els ajuntaments de Catalunya i de les representacions diplomàtiques i consulars.

3. La convocatòria per part de l'alcalde o alcaldessa s'ha de realitzar en els trenta dies hàbils següents a la notificació, si s'escau, de l'autorització corresponent. El Decret de convocatòria s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de la Província i en el tauler d'anuncis dels ajuntaments, així com en les pàgines webs dels ajuntaments i de la Generalitat de Catalunya.

4. La convocatòria ha de contenir els termes de la consulta.

Article 46. Data de la consulta

1. La consulta s'ha de realitzar entre els trenta i els cent vint dies posteriors a la data de publicació del decret de convocatòria.

2. Les consultes populars no es poden celebrar entre els 90 dies anteriors i els 90 posteriors a la data de celebració d'eleccions municipals o d'una altra consulta popular per via de referèndum. En el cas de les consultes populars d'àmbit de Catalunya, aquestes tampoc es podran celebrar entre els 90 dies anterior i els 90 dies posteriors a la data de celebració de les eleccions al Parlament de Catalunya o a les Corts Generals.

3. Si es convoca una consulta estant pendent la celebració d'una altra, la data de votació ha de ser la mateixa per a totes dues, sense que comporti l'incompliment dels terminis establerts en l'apartat 1.

Article 47. Decret de convocatòria

El decret de convocatòria ha de contenir:

- a. La pregunta que ha de respondre el cos electoral convocat.
- b. Dia de la votació.
- c. Administració electoral que té encomanades les funcions de control i seguiment del procés.
- d. Durada de la campanya informativa.
- e. Mitjans materials i personals necessaris per al desenvolupament de la consulta i els responsables de subministrar-los.

Article 48. Administració electoral

- 1. Les juntes electorals s'han de constituir en el termini de 15 dies hàbils a la publicació de la convocatòria.
- 2. La Junta Electoral competent té les funcions que li són pròpies segons la regulació electoral vigent i, concretament, per als supòsits previstos en aquesta llei:
 - a. L'establiment d'instruccions vinculants per a les instàncies inferiors d'administració electoral del referèndum.

b. Assessorar les persones membres de la comissió promotora per facilitar-los el compliment dels requisits formals i jurídics establerts.

c. La transferència del material necessari i de l'assessorament tècnic per a la celebració del referèndum.

d. La resolució, amb caràcter vinculant, de les consultes que formulin les instàncies inferiors de l'administració electoral i la unificació dels criteris interpretatius, així com la revocació d'ofici o a instància de part de les decisions d'aquests òrgans.

e. La resolució dels recursos, queixes i reclamacions que se li adrecin en qualsevol fase de la celebració del referèndum.

f. Vetllar per la normativa relativa a les despeses de finançament del referèndum en el període que va de l'aprovació del decret de convocatòria a la declaració dels resultats oficials.

g. Exercir la potestat disciplinària sobre totes les persones que intervinguin amb caràcter oficial en la celebració del referèndum i corregir les infraccions sempre que no siguin constitutives de delictes.

h. Aprovar les actes de constitució de les instàncies inferiors de l'administració electoral del referèndum i de les meses electorals i de l'escrutini.

- i. Certificar el resultat final del referèndum.
- j. Informar a l'autoritat convocant del resultat del referèndum.
- k. Qualsevol altra atribució que se li pugui encomanar per llei.

Article 49. Campanya informativa

1. La campanya informativa està destinada a que les persones promotores de la consulta popular per via de referèndum i els partits polítics expliquin el seu posicionament en relació amb la consulta popular.
2. La durada de la campanya d'informació és la que es fixi al decret de convocatòria de la consulta, sense que pugui ser inferior a deu dies ni superior a 20, i finalitza a les zero hores del dia anterior a la consulta.

Article 50. Espais i llocs públics d'informació

1. Les persones promotores de la consulta popular per via de referèndum i els partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya, en el cas de les consultes del Títol II, i les persones promotores de la consulta popular d'àmbit municipal i els grups polítics amb representació a l'ajuntament, en el cas de les consultes del títol III, tenen dret a la utilització d'espais gratuïts per a realitzar la campanya informativa.

2. Els espais gratuïts en els mitjans de comunicació de titularitat pública local queden limitats a l'àmbit local afectat quan la consulta popular és d'àmbit municipal.

3. L'ajuntament ha de reservar llocs gratuïts per la col·locació de la informació i facilitar locals oficials o llocs públics, també gratuïts, per a actes de la campanya d'informació, que han de ser comunicats a la junta electoral competent en el termini de deu dies següents a la publicació de la convocatòria.

4. En el cas de les consultes populars d'àmbit municipal, la Junta Electoral competent ha d'establir els criteris per a la distribució del temps gratuït en els mitjans de comunicació de titularitat pública atenent a criteris d'igualtat d'oportunitats i, subsidiàriament, al nombre de vots obtinguts en les darreres eleccions municipals per cada grup polític amb representació municipal.

5. En el cas de les consultes previstes al títol II, s'ha d'estar al que disposa la normativa electoral.

6. Els enviaments postals de propaganda pel referèndum han de gaudir de franquícia i servei especial d'acord amb el que preveu la normativa electoral.

Article 51. Campanya institucional

A partir de la convocatòria i fins la finalització de la campanya informativa, les administracions compe-

tents en funció de l'àmbit de la convocatòria poden realitzar una campanya institucional adreçada a informar a la ciutadania sobre la data de la consulta, el procediment per votar i els requisits i tràmits del vot per correu i, si s'escau, electrònic, el text de la pregunta objecte de consulta, sense que en cap cas es pugui influir sobre la orientació del vot.

Article 52. Paperetes

1. La Junta Electoral ha d'aprovar el model oficial de papereta que ha de contenir imprès el text de la pregunta, sobres i actes per a la celebració de la consulta popular.
2. La papereta ha de ser accessible a les persones amb discapacitat visual, en els termes establerts reglamentàriament.

Article 53. Votació

1. La votació es realitza per mitjà de les paperetes oficials, d'acord amb els termes fixats a la consulta.
2. Es consideren nul·les les paperetes que no s'ajusten al model oficial, les que ofereixen dubtes sobre la decisió del votant o les que contenen algun tipus d'esmenes, signes, paraules alienes a la consulta.
3. Es considera vot en blanc el sobre que no contingui cap papereta. Quan el sobre conté més d'una papereta de la mateixa opció el vot és consi-

derat vàlid i si les paperetes són de diferents opcions el vot es considera nul.

Article 54. Vot per correu

Les persones que prevegin que el dia de la votació no es trobaran a la seva localitat, poden emetre el seu vot per correu davant la Junta Electoral, en els termes previstos a la legislació de règim electoral general.

Article 55. Votació i escrutini

1. A les 9 hores del dia fixat per a la votació i un cop estesa l'acta de constitució, s'ha d'iniciar la votació i ha de continuar sense interrupció fins a les 20h, seguint les instruccions que faciliti la Junta Electoral competent.
2. Un cop finalitzada la votació s'ha de procedir a l'escrutini, complimentant la corresponent acta, en la qual s'ha d'indicar detalladament el nombre d'electors i electores, el de persones votants, el de vots en blanc, el de vots nuls i el de vots de cadascuna de les opcions formulades per la pregunta sotmesa a consulta.
3. Tot seguit, la Mesa, a través del seu president o presidenta, ha de trametre aquesta documentació a la Junta Electoral, la qual, el dia següent al de la votació realitza l'escrutini general, d'acord amb la normativa electoral, i ha de comunicar el resultat a l'autoritat convocant.

4. Transcorregut el termini de 5 dies des de la data de l'escrutini sense que s'hagin produït reclamacions, la junta proclama el resultat de la consulta popular i tramet còpia al president o a la presidenta de la Generalitat per tal que procedeixi a la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. En el cas de les consultes del títol III, el termini per a proclamar el resultat de la consulta popular és d'un dia.

5. En el cas que es presenti alguna reclamació contra l'escrutini ha de ser resolta d'acord amb el que estableix la normativa electoral vigent.

Article 56. Recursos

1. Contra els actes administratius de les diferents administracions públiques entrevinents es pot interposar, si procedeix, recurs contenciós administratiu.

2. Contra els actes de l'administració electoral es pot interposar recurs contenciós administratiu de conformitat amb la legislació electoral.

Article 57. Registre de Consultes Populars per via de referèndum

Es crea el Registre de Consultes Populars per via de Referèndum adscrit al departament competent en matèria electoral en el qual s'hi inscriuen les sol·licituds de consultes populars, les que han estat aprovades pel Parlament o pel Ple municipal i no han estat autoritzades per l'Estat, les que han estat

rebutjades pel Parlament o pel Ple Municipal, les que han estat autoritzades i els resultats de les que s'han celebrat.

Títol V. Utilització dels mitjans electrònics

Article 58. Principis generals

1. La utilització de mitjans electrònics en les consultes populars per via de referèndum han de respectar els principis generals de democràcia i participació i, de forma més específica, els següents aspectes:

a. Identificació plena del votant de tal forma que aquest canal de votació garanteixi que qui està votant és realment la persona legitimada per a fer-ho.

b. Prohibició de possibles vots múltiples per part de la mateixa persona.

c. Presentació equitativa de les diferents preguntes i opcions corresponents.

d. Secret del vot de tal forma que sigui impossible establir un vincle entre el contingut del vot i la persona que l'ha emès.

e. Prohibició de possibles addicions, sostraccions o manipulacions de vots.

f. Correcció de l'escrutini de tal forma que el resultat dels vots emesos per mitjans electrònics reflecteixi la voluntat ciutadana.

g. Garantia d'un nivell de transparència suficient per a que els actors interessats puguin dur a terme una observació i supervisió externa fonamentada.

h. Llibertat de votació de tal forma que s'exclouï qualsevol coerció externa al votant que determini l'orientació del seu vot.

2. El canal electrònic de votació ha de tenir sempre un caràcter voluntari de tal forma que qualsevol ciutadà i ciutadana pugui triar entre votar en paper o fer-ho electrònicament.

3. Els mitjans electrònics han de poder fer-se servir en la fase de recollida de signatures prevista en aquesta llei sempre que garanteixin una perfecta identificació del ciutadà i ciutadana i de la seva voluntat.

4. Correspon al Govern de la Generalitat l'aprovació de la regulació reglamentària per a la utilització dels mitjans electrònics en l'àmbit de les consultes populars, respectant els principis generals anteriors.

Article 59. Plataforma única

La Generalitat de Catalunya ha de posar a disposició dels ens locals una plataforma tecnològica

comuna que permeti la implantació homogènia del sistema de vot electrònic.

Article 60. Garanties i transparència

1. Una entitat, pública o privada, externa i independent, prestadora de serveis d'auditoria i certificació de vot electrònic, designada per l'administració convocant, ha de certificar la correcció del sistema de vot electrònic abans de la seva utilització mitjançant un informe que ha de lliurar a l'administració convocant i al Govern de la Generalitat. En funció d'aquestes dades, correspon al Govern de la Generalitat autoritzar l'ús de mitjans electrònics en les consultes populars per via de referèndum d'àmbit municipal.

2. El Govern de la Generalitat determina reglamentàriament el procediment a seguir en la certificació del sistema per part de les entitats externes i independents i els criteris que aquestes han de verificar.

3. Una comissió formada per sis persones expertes, dues designades pel Parlament, dues designades pel Govern i dues designades per les entitats municipalistes en representació del món local, ha de tenir accés a tota la informació tècnica, incloent-hi l'informe de l'autoritat externa i independent, i ha de lliurar al Parlament un informe anual en el que s'avalui l'adequació a la normativa electoral dels sistemes de vot electrònic utilitzats. El Parlament ha de fer públic aquest informe.

4. Els partits polítics amb representació a l'àmbit territorial afectat han de rebre tota la informació tècnica del sistema de votació electrònica, incloent-hi l'informe emès per l'autoritat externa i independent

Disposició addicional primera

En tot allò no previst en aquesta llei és d'aplicació la normativa electoral vigent.

Disposició addicional segona

1. Es suprimeix el Registre de consultes populars municipals adscrit a la Direcció General d'Administració Local del departament de Governació i Administracions Públiques creat per l'article 7 del Decret 294/1996, de 23 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals.

2. Les dades del registre de consultes populars municipals s'incorporen al Registre de Consultes Populars per via de referèndum de l'article 55 d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

L'administració convocant es fa càrrec de les despeses que representi l'organització de la consulta popular.

Disposició addicional quarta

El temps gratuït del que disposaran les comissions promotores en el cas de consultes populars per via de referèndum d'iniciativa popular, serà el que pertocui, d'acord amb l'article 64.1 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, segons el percentatge resultant de les signatures vàlides obtingudes com si fossin els vots vàlids a que fa referència l'esmentat article.

Disposició transitòria

Les funcions que aquesta llei assigna a la Junta Electoral, fins que s'aprovi la llei electoral de Catalunya, les compleixen els òrgans de l'administració electoral previstos a la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general.

Disposició derogatòria

Es deroguen les disposicions següents:

a. Els articles 159, 160 i 161 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

b. Decret 294/1996, de 23 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de consultes populars municipals.

c. Les altres normes d'igual o inferior rang que s'oposen o contradiuen les disposicions d'aquesta llei.

Disposició final

S'autoritza al Govern de la Generalitat per a dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a l'aplicació i desplegament d'aquesta llei.

Antecedents del Projecte de llei

1. Projecte de llei de consultes populars per via referèndum a Catalunya.
2. Avantprojecte inicial de llei de consultes populars per via referèndum a Catalunya.
3. Acord de Govern d'aprovació de la memòria prèvia de l' Avantprojecte de llei de consultes populars.
4. Memòria justificativa de la disposició.
5. Memòria econòmica.
6. Taula de vigències.
7. Tràmits d'informació pública.
8. Certificat de la Comissió de Govern Local.

9. Al·legacions (organismes, particulars i altres departaments).

10. Informe interdepartamental d'impacte de gènere de l'Institut Català de les Dones.

11. Informes jurídics de l'Assessoria Jurídica del Departament de Governació i Administracions Públiques.

12. Certificat del Consell Tècnic.

72

2009

Catalunya podrà convocar referèndums

Presentació de l'Avantprojecte de llei de consultes populars per via de referèndum

ÒMNIUM CULTURAL DE BARCELONA,
DIMARTS, 19 DE MAIG DE 2009

ISBN 978-84-393-8124-2

9 788439 381242